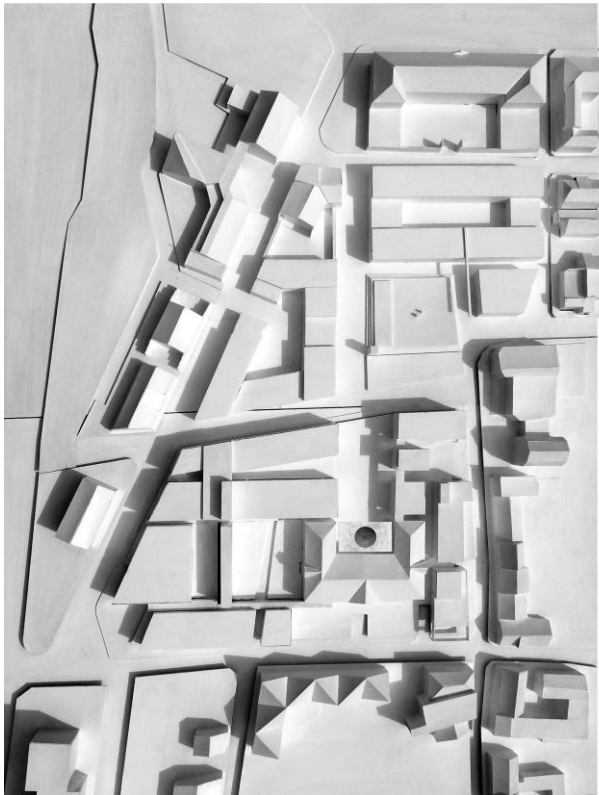

ACADEMIA ARTIUM

VDA KLAIPĖDOS FAKULTETO PASTATŲ KOMPLEKSO DARŽŲ GATVĖJE, KLAIPĖDOJE ARCHITEKTŪRINĖ – URBANISTINĖ KONCEPCIJA

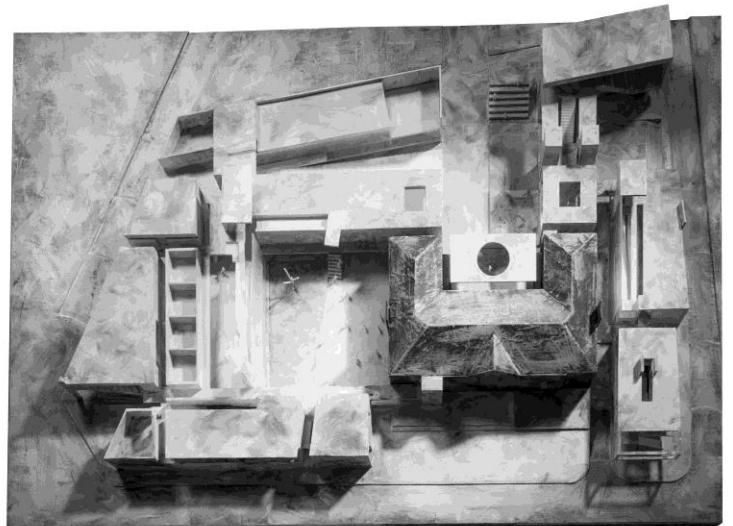

Pristatomas VDA KF absolvento Tomo Medzelo bakalauro studijų baigiamasis darbas (BD) pagal studijų programą „Architektūra“ kodiniu pavadinimu „Academia Artium“. BD vadovas – architektas Vytenis Rudokas.

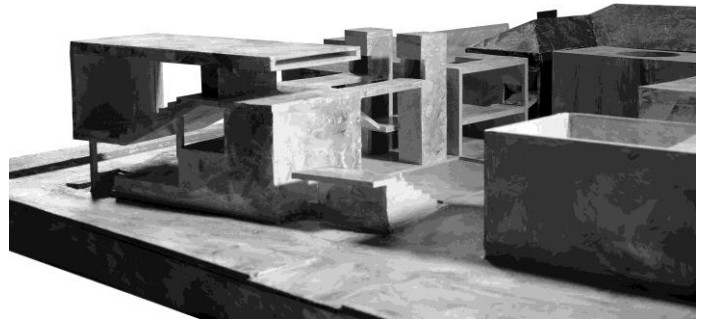
Problema – Klaipėdos senamiesčio urbanistinėje struktūroje yra nemažai pastatų, kurie neatitinka dominuojančio morfotipo ir pastatų tipologijos, kurios būdingos senamiesčiui. Todėl kyla metodinio pobūdžio klausimų dėl šių pastatų likimo.

BD tikslas – 1) sukurti naują architektūrinį-urbanistinį kompleksą istorinėje aplinkoje, organiškai integruojant jį į esamą urbanistinę struktūrą. 2) išnagrinėti naujos architektūrinės stiliškos galimybes Klaipėdos senamiestyje.

Ieškant optimalaus architektūrinio-urbanistinio sprendimo, tenka įvertinti urbanistinę istorinę ir esamą aplinką, jos ypatumus. Esamas VDA Klaipėdos fakultetas (VDA KF) įsikūręs senamiesčio pakraštyje, dviejų urbanistinių kultūros paveldo objektų teritorijoje (Klaipėdos senamiestis ir Senojo miesto vieta su priemiesčiais). Klaipėdos senamiesčiui būdinga stačiakampė urbanistinė struktūra, istoriškai suformuota Turgaus ir Teatro gatvių. VDA KF pastatas yra toje istorinio centro/senamiesčio dalyje, kur urbanistinės deformacijos yra itin didelės.

VDA KF pastatai, esantys senamiestyje yra pastatyti pagal sovietinių laikų projektus, kurie iš esmės ignoravo susiklosčiusią urbanistinę struktūrą (buvusi IV vidurinė, vėliau Vydūno mokykla). Šiaurinėje projektuojamo kvartalo pusėje yra nesuformuota, neišbaigta erdvė-urbanistinė „dykra“, už jos Teatro aikštė, Klaipėdos dramos teatras. Šiaurės rytų pusėje yra Klaipėdos parodų rūmai, bei aukščiu ir fachtverkine konstrukcija iš aplinkos išsiskiriantis ir į kultūros paveldo registrą įtrauktas sandėlio pastatas. Pietinėje ir vakarinėje pusėje dominuoja daugiabučiai pastatai. Toliau į vakarus yra Klaipėdos piliavietė, kurią nuo projektuojamo kvartalo formantų skiria magistralinė Pilies gatvė. Kvartalą formuojančių pastatų išsklotinės nesudaro vieningos visumos, kuri diktuotų vienareikšmį sprendimą.

Atlikta istorinė nagrinėjamos teritorijos analizė padėjo identifikuoti senamiesčio buvusių ir esamų gatvių, sklypų sistemą. Teritorijos erdvinės-tūrinės kompozicijos analizė parodė, kad reikalinga iš esmės nauja koncepcija. Analitinės-metodinės dalies išvados:

1. Buvusio užstatymo atstatyti neįmanoma, nes urbanistinė struktūra deformuota negrįžtamai, t.y. kontekstas pasiketė.
2. Galiojantis teritorijos detalusis planas netinka, nes nesprenžia jokių realių senamiesčio regeneravimo problemų. Šiame teritorijų planavimo dokumente siūlomas užstatymo pobūdis labiau tinka užmiesčiui, negu istorinei aplinkai.
3. Nagrinėjamoje teritorijoje yra aukštoji dailės ir architektūros mokykla, todėl pastatų stilistika turi būti kuriama „naujos architektūros“ principais, o ne imituoti senąjį užstatymą.
4. Esami VDA Klaipėdos fakulteto pastatai yra „svetimkūniai“ senamiestyje.
5. Identifikuojama centrinė kompozicinė ašis tarp Teatro aikštės ir senojo mokyklos pastato.
6. Nagrinėjamai senamiesčio daliai reikalinga nauja urbanistinė koncepcija.

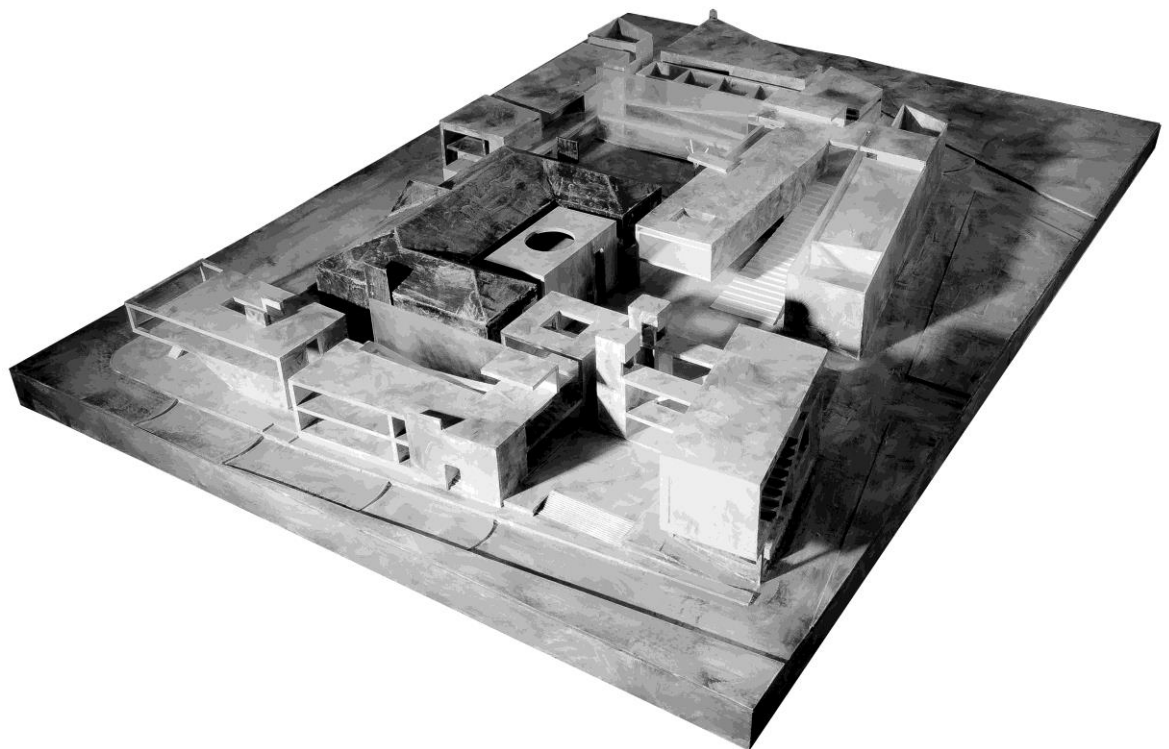

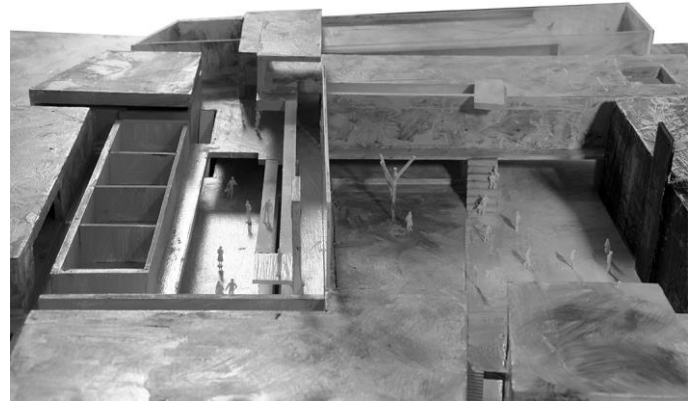
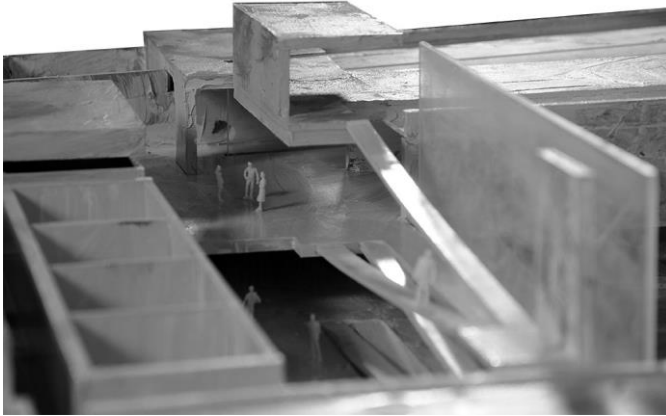
Struktūros formavimo etapas. Paliekamas esamas buvusios mokyklos pastatas ir urbanistinėmis priemonėmis (centrinė komplekso ašis Teatro aikštė – senasis mokyklos pastatas) formuojamas kompozicinis ryšys su esama senamiesčio struktūra. Komplekso ribos formuojamos ties esamomis gatvėmis ir jų formantais, taip pat sukuriant pėsčiųjų gatvę istorinės Junkerių gatvės vietoje. Tai padeda sukurti naujo užstatymo ir erdvių kompoziciją su akcentais.

Komplekso koncepcija. Menas, mokslas ir istorija – trys „humanitariniai menami branduoliai“, kurių pagrindu formuojama centrinė kompozicijos ašis tarp esamo mokyklos pastato ir Klaipėdos dramos teatro. Tokiu būdu sudaroma viena iš hipotetinio lygiakraščio trikampio kraštinių. Kuriama erdvių ir pastatų kompozicija, tolygiai pereinanti nuo senamiesčio „šerdies“, link senamiesčiui mažiau būdingos struktūros. Pagrindiniai segmentai – ašis, kiemas, perimetras.

Sukuriamas kurdonero tipo atvira erdvė prie parodų rūmų, esamą istorinį fachterkinį pastatą panaudojant kaip vieną iš erdvės formantų. Formuojama centrinė įėjimo erdvė, reprezentacinė erdvė pietinėje dalyje, taip pat vidinis komplekso kiemas, pereinantis į vidinę erdvę naujame pastate. Numatoma lokali aikštė kaip atvira urbanistinė erdvė už projektuojamo komplekso sklypo.

Projektuojama kompleksą sudaro dvi pagrindines dalys – ekspozicinė rytinėje pusėje ir utilitari, “kasdieninė“ vakarinėje. Prie esamų Parodų rūmų projektuojamos ekspozicijų salės, vertikalių ryšių korpusas ir daugiafunkcinė kino-konferencijų salė. Kitoje dalyje projektuojamos auditorijos, daugiafunkcinė erdvė studentų laisvalaikiui, paskaitoms ir renginiams, gyvenamasis korpusas. Nauji projektuojami pastatai komunikaciniais „žiedais“ sujungiami su esamu mokyklos pastatu.

Tomas Medzelas

